Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

Mariusz Śladkowski*

Podejmowanie dodatkowego zatrudnienia przez sędziów w świetle Konstytucji RP

The judge undertaking additional employment in view of the Constitution of the republic of Poland

WPROWADZENIE

Jednym z najpoważniejszych ograniczeń sędziów jako grupy zawodowej są dość rygorystyczne zasady podejmowania i wykonywania przez nich jakiejkolwiek dodatkowej działalności zawodowej, i to zarówno na podstawie stosunku pracy, jak i innych stosunków prawnych (np. cywilnoprawnych, typu umowa o dzieło, umowa zlecenia etc.). Gdyby poszukać źródeł owych obostrzeń, należałoby niewątpliwie wyjść od zasady niezawisłości sędziowskiej, uregulowanej w art. 178 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.[1] Zgodnie z treścią tego przepisu sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawiśli i podlegają tylko konstytucji oraz ustawom. Zapewnia się im przy tym warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków. Wreszcie sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Zasada niezawisłości sędziowskiej jest właściwa sędziom w demokratycznym państwie prawa, stanowiąc w istocie konsekwencję zasady podziału władzy. Tylko bowiem niezawisły sąd może stać na straży wolności i praw jednostki, jak też praw innych podmiotów. Zasadnicze znaczenie dla niezawisłości sędziów ma przy tym ich niezawisłość osobista, którą

* Autor jest Przewodniczącym Wydziału VIII Cywilnego w Sądzie Rejonowym w Zabrzu oraz adiunktem w Katedrze Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

[1] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

można rozpatrywać w aspekcie pozytywnym i negatywnym. Aspekt pozytywny oznacza, że sędzia podejmuje rozstrzygnięcia w sposób niezawisły, działając na podstawie prawa, zgodnie ze swoim sumieniem i wewnętrznym przekonaniem. Natomiast aspekt negatywny oznacza niedopuszczalność wywierania na sędziego jakiegokolwiek nacisku z zewnątrz. Do tzw. gwarancji niezawisłości sędziowskiej zalicza się przy tym tradycyjnie powoływanie sędziów przez Prezydenta na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, powoływanie ich na czas nieokreślony, zasadę nieusuwalności sędziego z zajmowanego stanowiska (za wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 180 Konstytucji), immunitet sędziowski, odpowiednią sytuację materialną sędziów, zasadę apolityczności sędziów, niepołączalność stanowiska sędziego ze sprawowaniem mandatu przedstawicielskiego, wreszcie umocnienie roli i znaczenia samorządu sędziowskiego.[2] Do gwarancji tych należy również zaliczyć ograniczenie możliwości dodatkowego zatrudnienia sędziów. Opracowanie niniejsze stanowi próbę przeanalizowania charakteru prawnego i kształtu, jaki przybrało przedmiotowe ograniczenie w stosunku do poszczególnych kategorii sędziów.

PODEJMOWANIE DODATKOWEGO ZATRUDNIENIA PRZEZ SĘDZIÓW SĄDÓW POWSZECHNYCH

Zgodnie z treścią art. 1 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych[3], sądami tymi są sądy rejonowe, sądy okręgowe oraz sądy apelacyjne. W art. 86 § 1 – 3 u.s.p. ustawodawca stwierdził, iż sędzia nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego (§ 1). Sędziemu nie wolno ponadto podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, przeszkadzających w pełnieniu obowiązków sędziego. Mogłoby to osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego (§ 2). Sędzia sądu powszechnego nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego, członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni, członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą, posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego, prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub

[2] Tak W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2007, s. 187–188

[3] Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001, nr 98, poz. 1070 z późn. zm.) zwana dalej u.s.p.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności (§ 3).

W judykaturze podkreślono przy tym, iż zakaz podejmowania przez sędziego dodatkowego zatrudnienia ma charakter bezwzględnie obowiązujący i niemożliwe jest jego uchylenie w wyniku zgody jakiegokolwiek organu, w tym sądu pracy.[4] Biorąc pod uwagę źródło i *ratio legis* przedmiotowego zakazu, należy stwierdzić, że pojęcie zatrudnienia, w rozumieniu art. 86 u.s.p. obejmuje wszelkie formy zatrudnienia, a więc zarówno pracownicze, jak i tzw. niepracownicze. Do tych pierwszych, zgodnie z art. 2 k.p.[5], zaliczamy umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie oraz spółdzielczą umowę o pracę. Z kolei do niepracowniczych stosunków zatrudnienia zaliczyć należy zatrudnienie o charakterze cywilnoprawnym, administracyjnoprawnym, penalnoprawnym, ustrojowoprawnym, gospodarczoprawnym, handlowoprawnym, społecznoprawnym, socjalnoprawnym, naukowoprawnym, sportowoprawnym, agralnoprawnym.[6] Wyliczenie to nie ma przy tym charakteru enumeratywnego i zostało oparte na kryterium cech typowych dla stosunku pracy, to jest dobrowolności, osobistości i odpłatności pracy oraz podporządkowania pracownika i ryzyka pracodawcy.[7]

Jeżeli chodzi o dozwolone stanowiska, które może zajmować sędzia, to zgodnie z treścią art. 110 ust. 1–3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym[8] pracownicy naukowo-dydaktyczni i naukowi są zatrudniani na stanowisku profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora wizytującego, adiunkta lub asystenta, zaś pracownicy dydaktyczni – na stanowisku starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora lub instruktora. W uczelni zawodowej pracownicy dydaktyczni mogą być zatrudniani także na stanowisku profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, profesora wizytującego lub asystenta. Możliwość dodatkowego zatrudnienia dotyczy przy tym zarówno publicznych, jak i niepublicznych szkół wyższych.[9]

Art. 86 u.s.p. nie dotyczy czynności jednorazowych lub wprawdzie powtarzających się, ale przypadkowo, choćby wiązałoby się z nimi uzyskanie korzyści majątkowych. Nie będzie nim zatem np. napisanie przez sędziego artykułu do

---

[4] Tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 6 marca 2007 r., SK 54/06, OTK 2007, nr 3, poz. 23 oraz w wyroku z dnia 10 kwietnia 2002 r., K. 26/00, OTK 2002, nr 2, poz. 18.

[5] Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t. j. Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.)

[6] Tak K. W. Baran [w:] *Kodeks pracy. Komentarz*, red. idem, Warszawa 2012.

[7] Tak B. Wagner, *Stosunek pracy i jego treść* [w:] *Prawo pracy RP w obliczu przemian*, red. M. Matey-Tyrowicz, T. Zieliński, Warszawa 2006, s. 150 i n.

[8] Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. z 2012 r. nr 572 z późn. zm).

[9] Tak T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 334.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

czasopisma prawniczego (nawet wielokrotne), jeżeli nie łączy się ze stałą, sformalizowaną współpracą z tym czasopismem.[10]

Omawiane ograniczenia dotyczą przy tym nie tylko sędziów w tzw. czynnej służbie, ale i sędziów w stanie spoczynku. W judykaturze podkreślono bowiem, że przysługujący sędziemu stan spoczynku jest – na tle powszechnego systemu emerytalnego – rodzajem przywileju, którego celem jest zabezpieczenie sędziemu godnych warunków materialnych życia na emeryturze. Przywilej ten jest wszakże obwarowany, pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej, niemożnością równoległego podejmowania innego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym.[11]

Stosownie do treści art. 86 § 4–6 u.s.p. o zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, sędzia sądu apelacyjnego oraz sędzia sądu okręgowego zawiadamia prezesa właściwego sądu, a prezesi tych sądów Ministra Sprawiedliwości. Sędzia sądu rejonowego kieruje przedmiotowe zawiadomienie do prezesa właściwego sądu okręgowego (§ 4). Prezes właściwego sądu w stosunku do sędziego, a Minister Sprawiedliwości w stosunku do prezesa sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, oraz wobec podejmowania lub kontynuowania innego zajęcia, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego, osłabia zaufanie do jego bezstronności lub przynosi ujmę godności urzędu sędziego (§ 5). Jeżeli prezes sądu sprzeciwił się podjęciu przez sędziego dodatkowego zatrudnienia lub innego zajęcia, sprawę, na wniosek sędziego, rozstrzyga kolegium właściwego sądu (§ 6).

Zawiadomienie, o którym mowa w przywołanych wyżej przepisach, powinno przy tym dotyczyć zamiaru podjęcia przedmiotowych czynności, a więc musi mieć charakter uprzedni. Ponieważ przepisy nie określają, z jakim wyprzedzeniem powinno ono być dokonane, za wystarczający przyjmuje się dowolny okres wyprzedzenia. W doktrynie podkreśla się przy tym, że dobre obyczaje nakazują zachowanie takiego terminu, w którym właściwy organ, przy normalnym toku czynności, mógłby wyrazić sprzeciw jeszcze przed podjęciem przez sędziego przedmiotowej działalności. Poza tym jeśli sędzia nie zachowa odpowiedniego wyprzedzenia, ryzykuje, że będzie musiał likwidować podjętą działalność niezwłocznie po wyrażeniu sprzeciwu, co może narazić go na niekorzystne skutki prawne.[12]

[10] *Ibidem*, s. 335.

[11] Tak SN w wyroku z dnia 16 listopada 2007 r., SNO 78/07, LEX nr 471855.

[12] Tak T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, *op. cit*., s. 336.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

PODEJMOWANIE DODATKOWEGO ZATRUDNIENIA PRZEZ SĘDZIÓW SĄDU NAJWYŻSZEGO

Rozwiązanie kwestii dodatkowego zatrudnienia sędziów Sądu Najwyższego jest, co do zasady, bardzo zbliżone do analogicznego rozwiązania dotyczącego sędziów sądów powszechnych. Występują wszakże trzy różnice.

I tak w myśl art. 37 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym[13] sędzia Sądu Najwyższego nie może pozostawać w innym stosunku służbowym lub stosunku pracy, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach. Jak przy tym stwierdzono powyżej, wobec szerokiego rozumienia terminu „zatrudnienie" w rozumieniu art. 86 § 1 u.s.p., wydaje się, że odpowiada ono w zakresie zastosowania terminowi pozostawania w innym stosunku służbowym lub stosunku pracy z art. 37 § 1 u.s.n.

Druga różnica wynika ze struktury Sądu Najwyższego. Zgodnie bowiem z treścią art. 37 § 4 i 5 u.s.n. o zamiarze podjęcia, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania sędzia zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, który wydaje decyzję o sprzeciwie, jeżeli uzna, że podejmowanie lub kontynuowanie tych czynności będzie przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, osłabiało zaufanie do jego bezstronności lub przynosiło ujmę godności urzędu sędziego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wydał decyzję o sprzeciwie, sprawę, na wniosek sędziego, rozstrzyga Kolegium Sądu Najwyższego.

Wreszcie w odniesieniu do sędziów omawianej instytucji ustawodawca zdecydował się objąć przedmiotowym ograniczeniem *expressis verbis* sędziów w stanie spoczynku (art. 37 § 6 u.s.n.).

PODEJMOWANIE DODATKOWEGO ZATRUDNIENIA PRZEZ SĘDZIÓW SĄDÓW ADMINISTRACYJNYCH

Jak stanowi art. 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych[14], sądami administracyjnymi są Naczelny Sąd Administracyjny oraz wojewódzkie sądy administracyjne. Stosownie do treści art. 29 u.s.a. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do wojewódzkich sądów administracyjnych oraz sędziów, asesorów sądowych, starszych referendarzy sądowych, referendarzy sądowych, starszych

[13] Ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2002 r. nr 240, poz. 2052 z późn. zm.) zwana dalej u.s.n.

[14] Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2002 r. nr 153, poz. 1269 z późn. zm.) zwana dalej u.s.a.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

asystentów sędziów, asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników tych sądów stosuje się odpowiednio przepisy o ustroju sądów powszechnych z tym, że do starszych asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące asystentów sędziów, do wynagrodzeń sędziów stosuje się przepisy dotyczące sędziów sądu apelacyjnego, a do wynagrodzeń asesorów sądowych – przepisy dotyczące sędziów sądu okręgowego. Określone w tych przepisach uprawnienia Ministra Sprawiedliwości przysługują Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W doktrynie podkreślono przy tym, iż stosowanie do u.s.a. przepisów u.s.p. musi odpowiadać trzem warunkom, to jest:

a) musi mieć charakter subsydiarny (pomocniczy),

b) musi być ograniczone do wojewódzkich sądów administracyjnych jako organów wymiaru sprawiedliwości, a także sędziów, asesorów sądowych, urzędników i pracowników tych sądów,

c) musi być jedynie odpowiednie.

Przedmiotowe odesłanie ma ponadto charakter odesłania dorozumianego, co oznacza, że nie powołuje ono konkretnych przepisów prawnych, a jedynie poprzestaje na ogólnym sformułowaniu stanowiącym, że w sprawach nieuregulowanych w jednej ustawie stosuje się przepisy drugiej ustawie. Zwraca się więc uwagę, że korzystanie z tak ramowo i syntetycznie sformułowanej reguły odsyłającej może być źródłem wielu trudności interpretacyjnych, zwłaszcza jeżeli zważy się, że w większości wypadków u.s.a. są przepisami niesamodzielnymi, czyli wymagającymi dla skonstruowania kompletnej normy postępowania odesłania do innych norm systemowych zawartych w przepisach samodzielnych. Powyższe wymaga więc każdorazowego ustalenia, czy określona kwestia nie jest regulowana w u.s.a. oraz w niepozostających z nią w sprzeczności i niewykraczających poza upoważnienie do ich wydania przepisach wykonawczych do tej ustawy. Do bezspornych kwestii, w których będziemy wszakże mieli do czynienia z przedmiotowym odesłaniem, zaliczyć należy m.in. tryb zgłaszania kandydatów na sędziów, przebieg postępowania kwalifikacyjnego sprawdzającego, procedurę obejmowania funkcji sędziego, w tym stwierdzenie utraty mocy aktu powołania na stanowisko, treść stosunku służbowego (obowiązki, uprawnienia, czas pracy, po części składanie oświadczeń majątkowych, odpowiedzialność), zmianę i ustanie stosunku służbowego, tryb wszczęcia, przebiegu i zakończenia postępowania dyscyplinarnego, delegowanie sędziego do pełnienia obowiązków lub czynności administracyjnych, odwołanie lub ustąpienie z delegacji, uprawnienia delegowanego, wyrażanie zgody przez prezesa danego sądu na zamieszkiwanie sędziego w innej miejscowości niż siedziba sądu, w którym pełni służbę, czy też właśnie wyrażanie zgody lub sprzeciwu wobec zamiaru podjęcia przez sędziego dodatko-

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

wego zatrudnienia wraz z możliwością skierowania przez niego sprawy, w sytuacji sprzeciwu prezesa, do rozstrzygnięcia przez kolegium sądu.[15]

Zgodnie z treścią art. 49 u.s.a. w sprawach nieuregulowanych w ustawie do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz do sędziów, urzędników i pracowników tego Sądu stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące Sądu Najwyższego. Określone w tych przepisach uprawnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przysługują Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Powyższy przepis, podobnie jak art. 29 u.s.a., ma charakter przepisu odsyłającego systemowo, stąd też w pełni można odnieść do niego większość uwag poczynionych wyżej. Zakres zastosowania przepisów u.s.n. do Naczelnego Sądu Administracyjnego jest dość szeroki. Można tu przykładowo wymienić takie sprawy, jak obwieszczanie przez Prezesa NSA w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski" o liczbie przewidzianych do objęcia stanowisk sędziego NSA wraz z procedurą zgłaszania i przedstawiania kandydatur na te stanowiska (art. 24), wskazanie zakazów pełnienia funkcji sędziego NSA w tej samej Izbie, uczestniczenia w jednym składzie orzekającym lub pozostawania w stosunku bezpośredniej podległości służbowej ze względu na określony stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub związek małżeński (art. 25), określenie chwili nawiązania stosunku służbowego sędziego NSA oraz skutków nieobjęcia stanowiska (art. 26), określenie roty ślubowania przy powołaniu na stanowisko sędziego (art. 27), wskazanie przypadków i trybu wygaśnięcia stosunku służbowego (art. 29), określenie okoliczności umożliwiających przejście sędziego w stan spoczynku (art. 30) i przeniesienie w stan spoczynku wraz z trybem postępowania towarzyszącym takiemu przeniesieniu (art. 31) czy też właśnie określenie obowiązków i praw sędziego (art. 34–49).[16]

PODEJMOWANIE DODATKOWEGO ZATRUDNIENIA PRZEZ SĘDZIÓW TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Trybunałowi Konstytucyjnemu przyznano specyficzną pozycję ustrojową w ramach władzy sądowniczej. Pełni on szczególne funkcje w zakresie kontroli zgodności aktów normatywnych z Konstytucją, a także rozstrzygania sporów kompetencyjnych między centralnymi konstytucyjnymi organami państwa oraz rozpoznawania skarg konstytucyjnych wniesionych zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Na podstawie art. 193 Konstytucji Trybunał udziela również odpowiedzi na pytania sądów dotyczące konstytucyjności lub legalności regulacji prawnych.

[15] Tak M. Masternak-Kubiak, T. Kuczyński, *Prawo o ustroju sądów administracyjnych. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 245–247.

[16] Tak *ibidem*, s. 296.

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

Jego orzeczenia są ostateczne i mają moc powszechnie obowiązującą, co wyróżnia je od rozstrzygnięć sądów, które zapadają w postępowaniu wieloinstancyjnym i mogą być bezpośrednio wiążące jedynie w konkretnej sprawie.[17]

W doktrynie dominuje pogląd, zgodnie z którym Trybunał Konstytucyjny jest organem władzy sądowniczej, choć nie jest sądem w rozumieniu art. 175 Konstytucji. Tym samym działalność Trybunału nie może być określana jako sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, bo jest to funkcja właściwa tylko dla sądów. Wśród wspólnych cech sądów i trybunałów wymienia się jednak przy tym oparcie ich działalności wyłącznie na prawie, powierzenie zadania wiążącego rozstrzygania spraw i sporów prawnych powstających w procesie stanowienia i stosowania prawa, oparcie funkcjonowania na sformalizowanych procedurach silnie akcentujących zasady orzekania na wniosek i zasady kontradyktoryjności, a także jednolite odniesienie do nich zasady niezawisłości sędziowskiej.[18]

W odniesieniu do tej ostatniej kwestii stwierdzić należy, iż zgodnie z art. 6 ust. 8 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym[19] w zakresie nieuregulowanym w ustawie do praw i obowiązków oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Trybunału stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące praw i obowiązków oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów Sądu Najwyższego. Owe odpowiednie stosowanie u.s.n. oznacza zatem, że jedyną różnicą w zakresie omawianego ograniczenia będzie okoliczność, że decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia dodatkowego zatrudnienia przez sędziego Trybunału Konstytucyjnego podejmował będzie jego Prezes.

PODSUMOWANIE

Ograniczenie możliwości podejmowania dodatkowego zatrudnienia przez sędziego stanowi jedną z bardziej istotnych gwarancji niezawisłości sędziowskiej. Współczesne realia, w których dość często zaobserwować można zjawisko „przenikania" świata biznesu do środowisk różnych grup zawodowych, ze szczególną ostrożnością każą podchodzić do tematu zatrudnienia sędziego poza sądem. Jednocześnie racjonalny ustawodawca powinien mieć świadomość tego, że prawdziwą niezawisłość sędziego można zbudować jedynie wówczas, gdy wraz z ograniczeniem możliwości pracy pozasądowej będzie następował dalszy wzrost wynagrodzeń sędziowskich, tak aby odpowiadały one w sposób rzeczywisty „godności

[17] Tak M. B. Wilbrandt-Gotowicz, *Instytucja pytań prawnych w sprawach sądowoadministracyjnych*, Warszawa 2010, s. 88 i n.

[18] Tak L. Garlicki, *Trybunał Konstytucyjny a wejście w życie nowej Konstytucji*, PIP 1997, z. 11–12, s. 106 i n.

[19] Ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997 r. nr 102, poz. 643 z późn. zm.).

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 22/11/2026 17:59:29

urzędu oraz zakresowi obowiązków", o których wspomina art. 178 Konstytucji. Rzecz bowiem bardziej nie w tym, aby sędzia nie mógł pracować poza sądem, ale aby pracy tej w ogóle nie szukał.

SUMMARY

One of the most serious constraints imposed on judges as a professional group are quite rigorous principles of undertaking and pursuing additional professional activity, both under labour contracts and other arrangements (e.g. civil law agreements. such as contract for a specific work, mandate, etc.). If one was to seek the source of such restrictions, the starting point would probably be the principle of judicial independence envisaged in art. 178 of the Constitution of the Republic of Poland. According to this provision, judges are independent in pursuance of their duties and bound only by the Constitution and statutes. At the same time, they are guaranteed working conditions and salary corresponding to the dignity of their position and scope of obligations. Finally, a judge may not be a member of any political party, labour union or carry on public activity which would stand in opposition with the principle of judicial independence. This principle relates to judges in a democratic state ruled by law, and makes, as such, one of ramifications of the doctrine of separation of powers. In the end, only an independent court may safeguard freedoms and rights of an individual, as well as interests of other entities.